

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ที่ ศธ 0522.15(1) 69

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

19 ธันวาคม 2555

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือการวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ มิกุล

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด
2. แบบสัมภาษณ์ จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วยนางรัชดา เพชรรัตน์ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาไทยคดีศึกษา สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การเปลี่ยนแปลงทางสังคมเกษตรกรรมในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดชุมพร ก่อน ปี พ.ศ. 2537 - ปัจจุบัน: กรณีศึกษา ตำบลลำสิงห์ อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร Social Change in Agricultural Land Reform in Chumphon Province Prior to BC 2537-present: A Case Study of Tamsing Sub-District, Muang District, Chumphon Province ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้ โดยมีอาจารย์ ดร.สรายุทธ ยะหกร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และ รองศาสตราจารย์ ดร. จิตรา วีรบุรินทร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย สาขาวิชาศิลปศาสตร์จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิจัยทางสังคมศาสตร์ ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็น เพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

๕

(รองศาสตราจารย์ ดร.อริสา วานิชดี)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศิลปศาสตร์

บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศิลปศาสตร์

โทร. 0 2504 8515-7

โทรสาร 0 2503 3564

ที่ ศธ 0522.15(1)/๒๑

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

๑๑ ธันวาคม 2555

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือการวิจัย

เรียน อาจารย์ นาวาโท ดร.อนุชา ม่วงใหญ่

สิ่งที่ส่งมาด้วย	1. โครงการวิทยานิพนธ์	จำนวน 1 ชุด
	2. แบบสัมภาษณ์	จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วยนางรัชดา เพชรรัตน์ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาไทยคดีศึกษา สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การเปลี่ยนแปลงทางสังคมเกษตรกรรมในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดชุมพร ก่อน ปี พ.ศ. 2537 - ปัจจุบัน: กรณีศึกษา ตำบลถ้ำสิงห์ อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร Social Change in Agricultural Land Reform in Chumphon Province Prior to BC 2537-present: A Case Study of Tamsing Sub-District, Muang District, Chumphon Province ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้ โดยมีอาจารย์ ดร.สรายุทธ ยะหกร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และ รองศาสตราจารย์ ดร. จิตรา วีรบุรินทร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย สาขาวิชาศิลปศาสตร์จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิจัยทางสังคมศาสตร์ ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็น เพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อลิสรา วานิชติ)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศิลปศาสตร์

บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศิลปศาสตร์

โทร. 0 2504 8515-7

โทรสาร 0 2503 3564

ภาคผนวก ข

แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์

การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมของเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดชุมพร

: กรณีศึกษา ตำบลถ้ำสิงห์ อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร

ส่วนที่ 1 : ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ (นาย/นาง/นางสาว).....นามสกุล.....
 บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบลถ้ำสิงห์ อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร
 อายุ.....ปี ระดับการศึกษา.....อาชีพ.....
 ศาสนา..... ตำแหน่งหน้าที่ในชุมชน/สังคม.....

ส่วนที่ 2 : ข้อมูลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของตำบลถ้ำสิงห์ อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร

2.1 ประวัติความเป็นมาของชุมชนเป็นอย่างไร

1. ใครเป็นผู้ก่อตั้งชุมชน

.....

2. ลักษณะการขยายตัวของชุมชนเป็นอย่างไร

.....

3. เหตุการณ์สำคัญที่เกิดในชุมชนมีอะไรบ้าง

.....

4. การพัฒนาจากภาครัฐ ภาคเอกชนเป็นอย่างไรบ้าง

.....

5. ใครเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในชุมชน

.....

6. ข้อคิดเห็นอื่นๆ (ถ้ามี)

.....

2.2 การเปลี่ยนแปลงด้านสภาพเศรษฐกิจเป็นอย่างไร

1. ระบบเศรษฐกิจของชุมชนเป็นแบบไหนและมีลักษณะอย่างไร

ก่อน พ.ศ. 2537

หลัง พ.ศ. 2537

2. ผลผลิตหลักของเกษตรกรในพื้นที่คืออะไรและมีลักษณะเป็นอย่างไร

ก่อน พ.ศ. 2537

หลัง พ.ศ. 2537

3. ใครเป็นผู้ผลิตหลักในระบบเศรษฐกิจ มีบทบาทและหน้าที่อย่างไร

ก่อน พ.ศ. 2537

หลัง พ.ศ. 2537

4. ใครเป็นผู้จัดจำหน่ายในระบบเศรษฐกิจ มีบทบาทและหน้าที่อย่างไร

ก่อน พ.ศ. 2537

หลัง พ.ศ. 2537

5. ใครเป็นผู้บริโภคในระบบเศรษฐกิจ มีบทบาทและหน้าที่อย่างไร

ก่อน พ.ศ. 2537

หลัง พ.ศ. 2537

6. รายได้ของคนในชุมชนมาจากไหน ได้มาอย่างไรและมีจำนวนมากน้อยอย่างไร

ก่อน พ.ศ. 2537

หลัง พ.ศ. 2537

7. รายจ่ายของคนในชุมชนเป็นอย่างไร ใช้จ่ายเรื่องอะไรและ จำนวนมากน้อยอย่างไร

ก่อน พ.ศ. 2537

หลัง พ.ศ. 2537

8. ภาวะหนี้ของคนในชุมชนเป็นอย่างไร นำไปใช้ทำอะไร นำมาจากไหน จำนวนหนี้สิน
มากน้อยอย่างไร

ก่อน พ.ศ. 2537

หลัง พ.ศ. 2537

2.3 ระบบการเกษตรในชุมชนเป็นอย่างไร (การจัดการการผลิต ผลผลิต ทุน แรงงาน ตลาด)

1. ระบบการเกษตรในชุมชนเป็นแบบไหน ใช้ระบบการปลูกพืชอย่างไร รูปแบบการปลูกพืชเป็นอย่างไร

ก่อน พ.ศ. 2537

หลัง พ.ศ. 2537

2. การจัดการการผลิตของคนในชุมชนเป็นอย่างไร พันธุ์พืชพันธุ์สัตว์ปัจจัยการผลิต (ที่ดิน วัสดุอุปกรณ์ผลิต) นำจากไหนอย่างไร

ก่อน พ.ศ. 2537

หลัง พ.ศ. 2537

3. การจัดการผลผลิตของคนในชุมชนเป็นอย่างไร จำนวนผลผลิตที่ได้รับ ราคาผลผลิต การเก็บเกี่ยว การเก็บรักษาผลผลิตเป็นอย่างไร

ก่อน พ.ศ. 2537

หลัง พ.ศ. 2537

4. การจัดการทุนของคนในชุมชนเป็นอย่างไร เงินทุนหมุนเวียน เครื่องมือเครื่องจักรมาจากไหน แหล่งซื้อหาที่ไหนอย่างไร

ก่อน พ.ศ. 2537

หลัง พ.ศ. 2537

5. การจัดการแรงงานของคนในชุมชนเป็นอย่างไร ใช้แรงงานจากไหน ค่าจ้างแรงงานเท่าไร

ก่อน พ.ศ. 2537

หลัง พ.ศ. 2537

6. การจัดการการตลาดของคนในชุมชนเป็นอย่างไร ตลาดอยู่ที่ไหน ขายให้กับใคร
อย่างไร

ก่อน พ.ศ. 2537

หลัง พ.ศ. 2537

7. การขนส่งผลผลิตเป็นอย่างไร ใช้พาหนะและวิธีการอย่างไร ระยะทางเท่าไร

ก่อน พ.ศ. 2537

หลัง พ.ศ. 2537

8. ความเห็นอื่นๆเพิ่มเติม (ถ้ามี)

2.4. การใช้ประโยชน์ที่ดินและการถือครองที่ดินในสังคมเป็นอย่างไร

1. ลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดินด้านพืชเป็นเช่นอย่างไร

ก่อน พ.ศ. 2537

หลัง พ.ศ. 2537

2. ลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดินด้านสัตว์เป็นเช่นอย่างไร

ก่อน พ.ศ. 2537

หลัง พ.ศ. 2537

3. ลักษณะการใช้ประโยชน์ด้านประมงเป็นเช่นไร

ก่อน พ.ศ. 2537

หลัง พ.ศ. 2537

4. ขนาดการถือครองที่ดินของชุมชนเป็นเช่นไร

ก่อน พ.ศ. 2537

หลัง พ.ศ. 2537

2.5. ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการเกษตรมีอะไรบ้าง

ก่อน พ.ศ. 2537

หลัง พ.ศ. 2537

1.เป็นอย่างไร

ก่อน พ.ศ. 2537

หลัง พ.ศ. 2537

2.เป็นอย่างไร

ก่อน พ.ศ. 2537

หลัง พ.ศ. 2537

3.เป็นอย่างไร

ก่อน พ.ศ. 2537

หลัง พ.ศ. 2537

4.เป็นอย่างไร

ก่อน พ.ศ. 2537

หลัง พ.ศ. 2537

5.เป็นอย่างไร

ก่อน พ.ศ. 2537

หลัง พ.ศ. 2537

2.6 การเปลี่ยนแปลงด้านการเปลี่ยนแปลงด้านความเชื่อ ทักษะคติของเกษตรกร

1. ความเชื่อและทัศนคติในการตั้งบ้านเรือนและแปลงเกษตรกรรม

ก่อน พ.ศ. 2537

หลัง พ.ศ. 2537

2. ความเชื่อและทัศนคติในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม

ก่อน พ.ศ. 2537

หลัง พ.ศ. 2537

3. ความเชื่อและทัศนคติในการดำรงชีวิตประจำวัน

ก่อน พ.ศ. 2537

หลัง พ.ศ. 2537

4. ความเชื่อและทัศนคติในทางศาสนา

ก่อน พ.ศ. 2537

หลัง พ.ศ. 2537

5. ความเชื่อและทัศนคติในทางอื่นๆ.....

ก่อน พ.ศ. 2537

หลัง พ.ศ. 2537

6. ความเห็นอื่นๆเพิ่มเติม (ถ้ามี)

3. ผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมเกษตรกรรมในเขตปฏิรูปที่ดิน

3.1 ผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงด้านสภาพเศรษฐกิจ ประกอบด้วย

- การเปลี่ยนแปลงระบบเศรษฐกิจของชุมชน ผลผลิต หน่วยการผลิต หน่วยการบริโภค หน่วยการจัดจำหน่ายในระบบเศรษฐกิจของชุมชน ส่งผลให้เกิดอย่างไร

.....

.....

- การเปลี่ยนแปลงด้านรายได้ รายจ่าย และหนี้สินของเกษตรกรในชุมชนส่งผลให้เกิดอย่างไร

3.2 ผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลง ระบบการเกษตร ที่เปลี่ยนไปทำให้เกิดผลอย่างไร

- การเปลี่ยนแปลงด้านระบบการเกษตร ระบบการปลูกพืชและรูปแบบการปลูกพืชส่งผลต่อชุมชนอย่างไร

- การเปลี่ยนแปลงด้านการจัดการการผลิต (พันธุ์พืชพันธุ์สัตว์ ปัจจัยการผลิต (ที่ดินวัสดุอุปกรณ์ผลิต) ส่งผลต่อชุมชนอย่างไร

- การเปลี่ยนแปลงด้านการจัดการผลผลิต จำนวนผลผลิต ราคาผลผลิต การเก็บเกี่ยว การเก็บรักษาผลผลิต ส่งผลต่อชุมชนอย่างไร

- การเปลี่ยนแปลงด้านการจัดการทุน เงินทุนหมุนเวียน เครื่องมือเครื่องจักร ส่งผลต่อชุมชนอย่างไร

- การเปลี่ยนแปลงด้านการจัดการแรงงาน ส่งผลต่อชุมชนอย่างไร

- การเปลี่ยนแปลงด้านการจัดการการตลาดส่งผลต่อชุมชนอย่างไร

- การเปลี่ยนแปลงด้านการขนส่งผลผลิตส่งผลต่อชุมชนอย่างไร

3.3 ผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงด้านการใช้ประโยชน์ที่ดินและการถือครองที่ดิน

.....

.....

3.4 ผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงด้านภูมิปัญญาทางการเกษตร

.....

.....

3.5 ผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงด้านความเชื่อ ทัศนคติของเกษตรกร

.....

.....

ส่วนที่ 4 สาเหตุของการเปลี่ยนทางสังคมเกษตรกรรมในเขตปฏิรูปที่ดิน

4.1 ท่านคิดว่าสังคมของท่านเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม เนื่องจากสาเหตุใด

(ให้เรียงลำดับความสำคัญของสาเหตุที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง)

4.1.1 สาเหตุที่เกิดภายในตำบล/อำเภอ

.....

.....

4.1.2 สาเหตุที่เกิดภายนอกชุมชน/สังคมของท่าน

.....

.....

ส่วนที่ 5 แนวทาง/การแก้ไขปัญหาที่เกิดจากผลของการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

5.1 แนวทางการแก้ไขปัญหา/ผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภายในชุมชน

5.1.1 แนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงด้านสภาพเศรษฐกิจ

.....

.....

5.1.2 แนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงด้านระบบการเกษตร และ การใช้ประโยชน์ที่ดิน

.....

.....

5.1.3 แนวทางการแก้ไขปัญหที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงด้านภูมิปัญญา

ด้านการเกษตร

.....

.....

5.1.4 แนวทางการแก้ไขปัญหที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงด้านความเชื่อ ทัศนคติ

ของเกษตรกร

.....

.....

5.2 แนวทางการแก้ไขปัญห/ผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงโดยหน่วยงานภาครัฐภายนอก

สังคม

5.2.1 แนวทางการแก้ไขปัญหที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงด้านสภาพเศรษฐกิจ

.....

.....

5.2.2 แนวทางการแก้ไขปัญหที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงด้านระบบการเกษตร และ

การใช้ประโยชน์ที่ดิน

.....

.....

5.2.3 แนวทางการแก้ไขปัญหที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงด้านภูมิปัญญาด้าน

การเกษตร

.....

.....

5.2.4 แนวทางการแก้ไขปัญหที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงด้านความเชื่อ ทัศนคติของ

เกษตรกร

.....

.....

5.2.5 ความคิดเห็นเพิ่มเติม(ถ้ามี)

.....

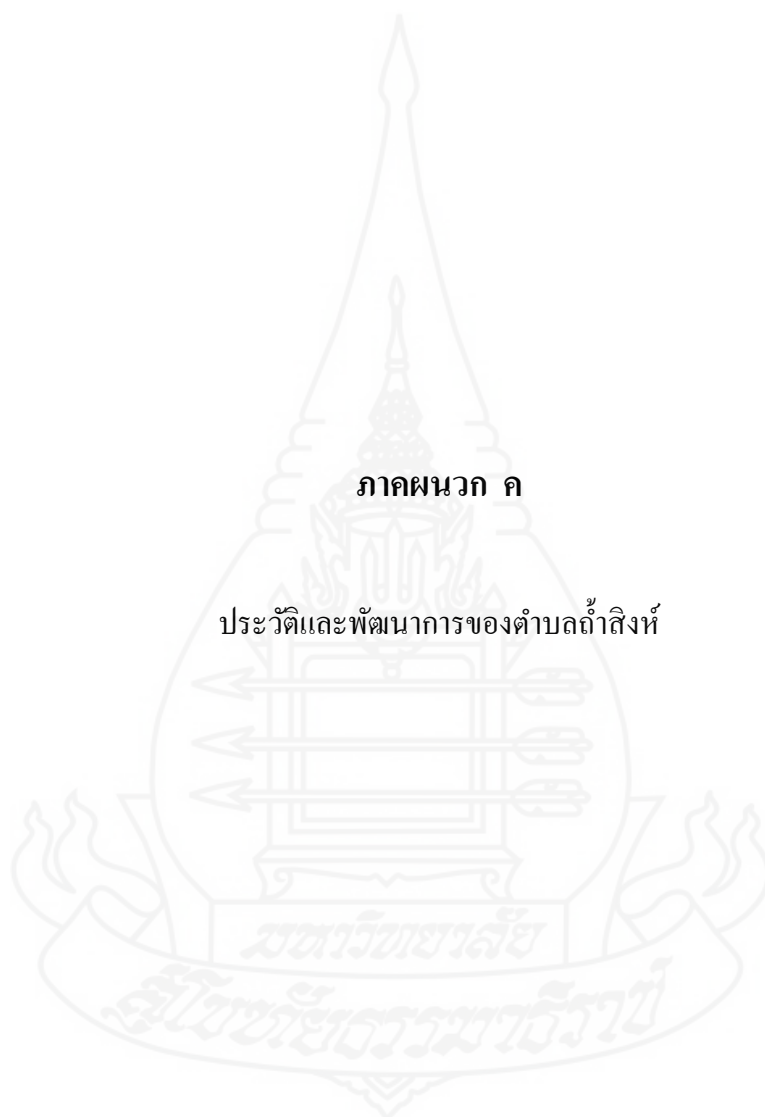
.....

ผู้สัมภาษณ์.....

วันที่.....

ภาคผนวก ค

ประวัติและพัฒนารของตำบลถ้ำสิงห์

ประวัติตำบลถ้ำสิงห์ อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร

ตำบลถ้ำสิงห์ เดิมแยกมาจากตำบลทุ่งคา ซึ่งมีอยู่ 6 หมู่บ้าน กำนันสมควร บำรุงราษฎร์ กำนันตำบลทุ่งคา ได้ดำเนินการแบ่งแยกตำบล โดยแยกเป็นตำบลถ้ำสิงห์ เมื่อวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2533 และต่อมาแยกเป็นหมู่บ้าน จากหมู่ที่ 1 บ้านถ้ำสิงห์ มาเป็นหมู่ที่ 6 บ้านหนองตาเสา เมื่อวันที่ 1 เมษายน 2538 และเป็นตำบลถ้ำสิงห์จนปัจจุบัน ชื่อตำบล “ถ้ำสิงห์” เดิมเรียกว่า ถ้ำสิงโต ลุงผวน ศิลปิน เล่าให้ฟังว่า คุณลุงเป็นผู้บุกเบิกตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2500 เมื่อก่อนบริเวณบ้านถ้ำสิงห์เป็นป่าทึบ ป่าดงดิบ ใช้เป็นที่พักของชาวบ้านที่มาหาของป่า เช่น หวาย สมุนไพร สัตว์ป่า ฯลฯ สาเหตุที่เรียกว่า “ถ้ำสิงห์” เพราะที่ถ้ำมีหินงอกหินย้อยที่มีลักษณะคล้ายสิงโตมาก เชื่อกันว่าหินรูปสิงโต นี้มีความศักดิ์สิทธิ์ และเป็นที่เคารพบูชา ของชาวบ้านมาตลอด ในด้านความเชื่อชาวบ้านในชุมชนเชื่อว่า หินรูปสิงโตมีความศักดิ์สิทธิ์ ชาวบ้านจะบนบานศาลกล่าวในสิ่งที่ต้องการและมักจะได้ในสิ่งที่บนบานไว้ เมื่อเป็นเช่นนั้นชาวบ้านก็จะนำของมาแก้บน สัตว์ที่นิยมนำมาเช่น ไก่ต้มมัดก่อน ได้แก่ ลิง ค่าง บางคนจะมีการยิงปืนถวายแล้วแต่ว่าบนบานไว้ว่าจะนำสิ่งใดมาแก้บน

ชาวบ้านในชุมชนนี้ส่วนใหญ่จะโยกย้ายมาจากภาคกลาง และภาคตะวันตก เช่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดเพชรบุรี จังหวัดราชบุรี อีกส่วนหนึ่งเป็นคนในท้องถิ่นดั้งเดิมและชาวเกาะสมุย ในตำบลถ้ำสิงห์ จึงมีการผสมผสานของวัฒนธรรม ระหว่างภาคกลางกับภาคใต้ ทั้ง ภาษาพูด อาหาร การละเล่น ประเพณี และความเชื่อ แต่ระยะเวลาเกือบครึ่งพุทธศตวรรษที่ชุมชนแห่งนี้ ตั้งขึ้นก็ช่วยเหลือหลอมให้วัฒนธรรมทั้ง 2 สาย ผสมผสานกันจนแทบจะเป็นเนื้อเดียวกัน

พัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงของตำบลถ้ำสิงห์ อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร

ระยะที่ 1 ยุคจับจองพื้นที่และเริ่มทำการเกษตร (พ.ศ. 2500-2532)

ตำบลถ้ำสิงห์ เป็นตำบลที่แยกมาจากตำบลทุ่งคา อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร หลังจากสิ้นสุดการทำการสัมปทานป่าไม้ในพื้นที่ป่าเลียบฉนวนและป่าท่าสาร ตำบลถ้ำสิงห์ อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร ในช่วงประมาณ พ.ศ. 2500 เมื่อบริษัทสัมปทานป่าไม้หมดไปแล้ว ชาวบ้านก็เริ่มเข้ามาจับจองพื้นที่เพื่อแผ้วถางและปลูกพืช ในการเข้ามาของคนในพื้นที่โดยการชักชวนจากผู้นำในชุมชนและพื้นที่ใกล้เคียง การเดินทางเข้ามาในครั้งแรก จะเข้ามาทางช่องเขาแง่ม (ปัจจุบัน คือ ที่ตั้งของหมู่ที่ 5 บ้านห้วยแก้ว) บุคคลที่เข้ามาในครั้งแรก มีเพียงไม่กี่คน ซึ่งประกอบด้วย ลุงออง เป็นคนทำงานในบริษัทสัมปทานป่า ลุงผวน เดินทางมาจากประจวบคีรีขันธ์ ลุงใบ ลุงบัว มาจากราชบุรี ที่มาตั้งรกรากที่บ้านห้วยแก้วก่อนแล้วสภาพที่ดินไม่ค่อยดี มีหญ้าคาเยอะมาก จึงเดินเท้ามาทางช่องเขาแง่ม ตามทางช้างลากซุงเพื่อจับจองที่ดินทำการเกษตร ซึ่งการจับจองพื้นที่ใช้การถางป่าเป็นเป็นร่องแล้วนำไม้ไผ่มาปัก ทำลูกศรชี้ตรงไปเป็นการกำหนดอาณาเขต

ว่าเป็นของใคร ก่อนการแผ้วถางและบอกกล่าวเจ้าที่ เจ้าป่าเจ้าเขา โดยการขุดดินในบริเวณที่จะจับจองมาใส่ในกระบอกไม้ไผ่ วางไว้ในบริเวณ แล้วจูดรูป จุดเทียนบอกกล่าวสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ครอบครองผืนป่า (นายวิรัช กำเนิดโทน/วันที่ 23 กรกฎาคม 2555) เมื่อบอกกล่าวและทำเครื่องหมายในการจับจองที่ดินแล้ว จึงเริ่มแผ้วถางด้วยวิธีการถางไม้เล็กๆรอบเขตพื้นที่แล้วรอให้ต้นไม้แห้ง จึงเริ่มโค่นต้นไม้ใหญ่ ด้วยขวาน เลื่อยท้องหมู และรอให้ต้นไม้แห้ง ใช้เวลาประมาณ 15-20 วัน แล้วจึงเริ่มเผาต้นไม้ทิ้ง ชาวบ้านจะเรียกวิธีการดังกล่าวว่า “การล้างท้อง” ซึ่งตรงกับภาษาปักษ์ใต้ว่า “โหรงป่า” หลังจากที่ล้างท้องแล้วก็จะมาเก็บเศษไม้ที่เหลือและกวาดมารวมกันเพื่อเผาปรนอีกครั้งหนึ่ง ในการแผ้วถางป่าจะใช้แรงงานคนทั้งสิ้น และใช้การลงแขก ซอแรง กัน และช่วยกันเวียนกันจนครบทุกคนในหมู่กลุ่มเพื่อนบ้านกัน การเข้ามาในพื้นที่จะมีสร้าง “ทับ/ขนากะต๊อบ” หมายความว่า เป็นที่พักอาศัยชั่วคราว ที่ทำงานๆด้วยไม้ไผ่แล้วใช้ทางจำ (เหมือนต้นระกำแต่ไม่มีหนาม) สานเพื่อมุงหลังคา (นางสาวสำเนา เรืองราย, 11 กันยายน 2556) ซึ่งจะอยู่รวมกันเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันและในป่าขณะนั้นมีสัตว์ร้ายและมีโรคไข้จับสั่น การจับจองพื้นที่จะจับจองจากบริเวณที่เข้ามาถึงในครั้งแรกและจะทยอยกับจับจองเข้าไปลึกๆเรื่อยๆ เนื่องจากการจับจองที่ดินจะจับจองจากพื้นที่ที่เข้ามาในครั้งแรก ขนาดการจับจองพื้นที่ไม่มากมายนัก เนื่องจากสภาพพื้นที่ที่เป็นพื้นที่ราบและมีเขาสลับไปมา การเดินทางใช้เท้าเป็นหลักในการเข้าสู่พื้นที่ หากใครต้องการจับจองพื้นที่จำนวนมากๆก็ต้องเดินขึ้นไปจับจองในพื้นที่ด้านใน การจับจองพื้นที่ช่วงต้นส่วนใหญ่จะเป็นคนที่อยู่ในชุมชนละแวกใกล้เคียง หรือไม่ก็ต้องเป็นคนที่เคยทำงานในการสัมปทานป่าในช่วงแรกๆ หากเดินทางมาจากพื้นที่อื่นๆ ที่ต้องเดินขึ้นไปจับจองในพื้นที่ลึกเข้าไปเมื่อมีการจับจองพื้นที่แล้ว ก็จะเริ่มปลูกการข้าวไร่ก่อน พันธุ์ข้าวไร่จะใช้ข้าวพันธุ์พื้นเมืองในพื้นที่ เช่น ข้าวพันธุ์กุ้มเมือง ข้าวพันธุ์ด้ามด ข้าวนางพญา พันธุ์ข้าวจะได้มาเพื่อนบ้านที่เข้ามาในพื้นที่ก่อนๆ โดยใช้การปลูกข้าวที่เรียกว่า “การนำข้าว/การหยอดข้าว” โดยใช้ “ไม้สัก” คือ ไม้กลมขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางสามารถจับได้พอดีมือ เลี่ยมปลายให้แหลมเพื่อใช้ดำให้พื้นดินเป็นหลุมเล็กๆ ใช้ 2 อัน ความยาวสูงกว่าคนถือเล็กน้อย แล้วใช้ไม้ไผ่ทำเป็นกระบอกใส่เมล็ดข้าว ใช้มือทั้งสองมือถือไม้สักเดินนำหน้า ทำให้เกิดหลุมบนพื้นดิน แล้วอีกคนเดินหยอดข้าวลงหลุมๆละ 5 เม็ด แล้วใช้โคนกระบอกไม้ไผ่ ปิดปากหลุม การนำข้าวต้องทำหลังจากฝนตก เพราะดินจะได้ร่วนซุย และจะทำในช่วงเดือนเจ็ด เดือนแปด (กรกฎาคม – สิงหาคม) เนื่องจากเป็นช่วงฤดูฝน การทำข้าวไร่ในเวลานั้นไม่มีการใช้ปุ๋ยและสารเคมีเลย เนื่องจากดินดี ดินอุดมสมบูรณ์ และฝนตกเกือบทุกวัน การเก็บเกี่ยวก็ใช้แรงงานคนเก็บที่ละรวง โดยใช้ “กะ/มัน” คือเป็นอุปกรณ์เกี่ยวเกี่ยวข้าวที่เกี่ยวเฉพาะรวงข้าวที่ละรวง เมื่อได้รวงข้าวเต็มกำมือแล้วจะใช้ข้งข้าวมัด จะเรียกว่า “เลียงข้าว” เมื่อเกี่ยวเกี่ยวข้าวหมดแล้วจะนำเลียงข้าวมารวมกันไว้ที่ “ร้านข้าว/เรือนข้าว / ลูกข้าว” คือ ขึงข้าว

สถานที่เก็บเลี้ยงข้าว ทำแบบง่าย ๆ ด้วยไม้ไผ่ มีหลังคากันฝน จะนิยมตั้งเลี้ยงข้าวเป็นวงกลมเอาหัวเลี้ยงชนกันแล้วซ้อนเป็นชั้นๆ มีลักษณะคล้ายกองฟาง และสามารถนำข้าวที่เก็บไว้ปลูกต่อในปีถัดไป การเรียนรู้เรื่องการนำข้าวและการเก็บเกี่ยวด้วยแกะ เป็นภูมิปัญญาทางปักษ์ใต้ ที่ได้ถ่ายทอดให้คนต่างถิ่นได้เรียนรู้และปฏิบัติต่อกันมาในพื้นที่ การนำข้าว จะนำเมล็ดพริก เมล็ดมะเขือ ใส่รวมไปด้วย ในหลุมข้าวอาจมีพริกและมะเขือเจริญเติบโตร่วมกัน และปลูกกล้วยหอมทอง เป็นพืชนำร่วมในแปลงเกษตรกรรม ผลผลิตข้าวที่ได้จะนำมาบริโภค ในครอบครัว ใช้ครกตำข้าว ส่วนพริก มะเขือและกล้วยหอมทอง ที่เหลือจากการบริโภคก็จะไปขายในตลาดท่าคาและตลาดชุมพร และซื้อหาเครื่องปรุง เช่น เกลือ น้ำตาล กะปิ หอม กระเทียม เข้ามาใช้ในครัวเรือน เงินที่ได้จากการขายผลผลิต เมื่อหักค่ากับข้าวและค่าเครื่องปรุงแล้ว ยังมีเงินเหลือกลับมาบ้านอีกต่างกับปัจจุบัน การเดินทางไปขายของต้องเดินเท้าและหาบของออกไป หรือไม่ก็ไปกับเกวียนของเพื่อนบ้าน กับข้าวก็หาได้จากในพื้นที่ เมื่อใครได้อะไรก็จะแบ่งปันกันทั่วในละแวกใกล้เคียง เพราะอาหารในพื้นที่มีสัตว์ป่าอุดมสมบูรณ์ มี เสือ ช้าง หมี หมูป่า ควายป่า กระตัง ลิง ค่าง บ่าง ฯลฯ หากต้องการกินปลา ก็จะซื้อมาจากตลาดและต้องทำปลาเค็มเข้ามาเพราะการเดินทางที่ไกล หากนำมาปลาสดเข้ามาก็จะเน่าเสียได้จึงต้องทำเป็นปลาเค็ม ปลาแห้งมาเลย ถ้าเป็นเนื้อหมู เนื้อวัว จะย่างเสียบไม้เพื่อถนอมอาหารมาก่อนแล้วจึงนำมาหั่นแล้วปรุงเป็นแกง และซื้อหามาพรวัวเพื่อใช้บริโภคในครัวเรือน หากบริโภคไม่หมดก็วางทิ้งไว้บริเวณข้างบ้านจนงอกเป็นต้นและนำไปปลูกในสวนเพื่อบริโภค วิถีชีวิตและความเป็นอยู่เรียบง่าย (นายสุรินทร์ อินทรวัฒนา, 23 กรกฎาคม 2556 และนางสาวสำเนา เรืองราย, 11 กันยายน 2555)

หลังจากที่คนบุกรุกช่วงแรกเข้ามาไม่นาน ก็เริ่มมีการชักชวนเพื่อฟ้องและญาติพี่น้องเข้ามาในพื้นที่ ซึ่งจะเดินทางกันมาจากจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดเพชรบุรี และชาวเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้นำในยุคก่อนต้องการตั้งเป็นชุมชนใหม่ จึงแบ่งที่ดินให้ทำการเกษตรบ้าง หรือขายในราคาไม่แพง ไร่ละ 100-200 บาทในช่วงแรก แต่แบ่งให้คนละไม่มาก ประมาณ 10 ไร่เศษ เนื่องจากพื้นที่มีไม่มาก หากแบ่งขายพื้นที่จำนวนมากจะทำให้คนเข้ามาในชุมชนน้อย และประกอบกับผู้ที่เข้ามาซื้อในช่วงนั้นก็ยังมีเงินไม่มาก ไม่สามารถซื้อที่ดินได้ปริมาณมากได้ จึงทำให้เริ่มมีคนเข้ามาในพื้นที่เพิ่มขึ้น จากการจูงใจว่า ดินดี อุดมสมบูรณ์ และราคาถูก หากคนใดถือครองที่ดินจำนวนมาก ก็จะจ้างแรงงานเพื่อบ้างเป็นบางครั้งบางคราว ซึ่งก็มีไม่มาก ค่าแรงงานในขณะนั้น ประมาณวันละ 12 บาท ส่วนใหญ่จะจ้างแรงงานในการแผ้วถางป่า ในช่วงปี 2513-2514 ราคาที่ดินจะอยู่ประมาณไร่ละ 200 บาท ปี พ.ศ. 2515-2516 ราคาที่ดินขึ้นไปที่ ไร่ละ 300-400 บาท ที่ดินที่แบ่งขายส่วนใหญ่จะเป็น “ป่าละนุ” คือ มีสภาพเป็นป่ารก มีหญ้า แต่ไม่มีไม้ใหญ่ เนื่องจากถูกโค่นแล้ว (นายไพบุลย์ คูประสิทธิ์, 23 กรกฎาคม 2555)

หลังจากที่เริ่มมีคนเข้ามาในพื้นที่เพิ่มมากขึ้น ประมาณ ปี พ.ศ. 2516-2520 เป็นต้นมา เกษตรกรในพื้นที่ก็เริ่มหันมาทำการเกษตรอย่างเป็นล่ำเป็นสัน เริ่มด้วยการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ละครุ่น มั่นแกว จิง และขยายพื้นที่เพื่อปลูกถั่วลิสงมากขึ้น การปลูกพืชไร่ที่ใช้การปลูกแบบ เจริญเดี่ยวและเป็นพืชที่ตลาดมีความต้องการในขณะนั้น ราคาผลผลิตดี และมีพ่อค้าคนกลางเข้ามา ซื้อในพื้นที่การเดินทางเริ่มมีถนนหนทางมากขึ้น การปลูกพืชไร่เจริญเดี่ยวของเกษตรกรได้รับผลดี ในช่วงปีแรกและปีที่ 2 หลังการเพาะปลูก ราคาผลผลิตดี ตลาดมีความต้องการ ทำให้เกษตรกร ปลูกพืชไร่ชนิดเดิมซ้ำในพื้นที่เดิม พืชบางชนิดจะปลูกปีละ 2 ครั้ง ในการปลูกในช่วงแรกยังไม่มี การใช้ปุ๋ยเคมีและยาฆ่าแมลง เริ่มมาใช้ในการปลูกพืชในช่วงปีที่ 3 ราวๆ พ.ศ. 2520 โดยคนที่ริเริ่ม การใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีเนื่องจากดินขาดความอุดมสมบูรณ์ ผลผลิตลดลง และในปดังกล่าวได้มี หน่วยงานภาครัฐเข้ามาส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่และเริ่มงานพัฒนาชุมชน และ ธ.ก.ส. เริ่มให้รวม กลุ่มเพื่อสนับสนุนสินเชื่อทางเกษตร ในขณะนั้นจะให้สินเชื่อประมาณรายละ 3,000-5,000 บาท เพื่อใช้ในการเกษตร และเกษตรกรส่วนใหญ่จะนำเงินมาจ้างรถไถใหญ่ จากภายนอกชุมชนเพื่อไถ ปลูกพืชไร่ เวลาผ่านไปเกษตรกรเริ่มโดนพ่อค้าคนกลางกดราคาผลผลิต นายดำรง อินทวัฒนา บิดาของนายสุรินทร์ อินทวัฒนา จึงรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อรวบรวมผลผลิตไปขายกับแม่ค้าที่ สถานีรถไฟทุ่งคา และไม่นานนักก็เลิกปลูกพืชไร่ข้างต้น เนื่องจากผลผลิตตกต่ำมาก หันมาปลูก กาแฟโรบัสต้าซึ่งบางส่วนจะนำเมล็ดพันธุ์มาสวนตาแร่ บ้านห้วยแก้ว แซมด้วยทุเรียน ซึ่งมีหลาย ชนิด เช่น พันธุ์อีกบ อีลวง อีถ้ำ ก้านยาว หนอมทอง ชมพูศรี เล็บเหยี่ยว กระดุม และแซมด้วย มะละกอ ขมิ้น เพิ่มเพื่อสร้างรายได้ระยะสั้น ก่อนการได้รับผลผลิตจากกาแฟ ในพื้นที่กาแฟ สามารถเจริญเติบโตงอกงามให้ผลผลิตดีเป็นที่น่าพอใจ ประมาณปี พ.ศ 2522 ราคากาแฟสูงสุดถึง 120 บาท/กิโลกรัม จึงได้มีการปลูกกาแฟเพิ่มขึ้นอย่างแพร่หลาย เพราะเป็นพืชที่ให้ผลผลิตไวเพียง 2 ปี ก็สามารถให้ผลผลิต และเป็นพืชที่มีการดูแลรักษาง่ายไม่ซับซ้อน เกษตรกรจึงนิยมปลูกกันมาก ในสมัยนั้น ต่อมาเมื่อมีผลผลิตเพิ่มมากขึ้นจึงได้รวมกลุ่มกันไปขายให้กับบริษัทผงไทยหรือเนสเล่ ในปัจจุบัน ราคากาแฟดีส่งผลต่อรายได้ที่เพิ่มขึ้น สร้างความร่ำรวยให้กับเกษตรกรเป็นอย่างมาก จนเป็นที่รู้จักของพ่อค้า แม่ค้าในตลาดชุมพรว่าคนถั่วลิสงหื้อของง่าย ใช้เงินคล่อง จนประมาณปี พ.ศ 2530 ราคากาแฟเริ่มตกต่ำ ผลผลิตต่อไร่เริ่มลดลงราคาไม่จูงใจต่อการมีอาชีพปลูกกาแฟ เกษตรกรเริ่มมีปัญหาเรื่องราคาผลผลิตแล้วไม่คุ้มทุน แต่อย่างไรก็ดี เกษตรกรก็เริ่มได้รับผลผลิตของ ทุเรียน ถั่วลิสง และพืชอื่นๆที่ปลูกแซม ทำให้ไม่มีความยากลำบากมากนัก เนื่องจากระบบ การปลูกพืชแบบผสมผสาน และจากการที่ราคามะละกอ ที่สูงถึงกิโลกรัมละ 12 บาท และมะละกอ ดำเนินสะดวก ราชบุรี ไม่มีความต้องการของตลาดมีสูง และมีแม่ค้ามารับซื้อถึงพื้นที่ จึงทำให้ มะละกอเป็นพืชที่เกษตรกรในตำบลถั่วลิสง นิยมปลูกในพื้นที่เพิ่มมากขึ้น ในวันที่ 4 พฤศจิกายน 2532

จังหวัดชุมพรก็โดนพายุพัดกระหน่ำ ส่งผลทำให้บางพื้นที่ในตำบลถ้ำสิงห์ได้รับความเสียหาย ทุเรียน มะละกอในพื้นที่ก็เริ่มเป็นโรคไวรัสสวงแหวนไม่สามารถแก้ปัญหาได้ และพืชในแปลง เกษตรกรรมส่วนใหญ่ได้รับความเสียหายจากพายุพัด คงเหลือแต่ขมิ้น ที่อยู่ใต้ดินไม่ค่อยเสียหาย มากเท่าไร

ระยะที่ 2 ยุคเกษตรเชิงพาณิชย์เต็มรูปแบบ (พ.ศ. 2533 – 2543)

หลังจากที่โดนพายุพัดทำความเสียหายในพื้นที่แล้ว เกษตรกรในพื้นที่จึงเริ่มต้นทำการเกษตรกรรมใหม่ เริ่มนำกล้วยหอมมาปลูกในพื้นที่เพื่อทดแทนทุเรียนและมะละกอ เพื่อสร้างรายได้ระยะสั้น และเริ่มปลูกทุเรียน มังคุด ลองกอง อีกครั้ง โดยปลูกทุเรียนพันธุ์ชะนี หมอนทอง เป็นหลัก ช่วงประมาณ ปี พ.ศ. 2535 เกษตรกรเริ่มมีการทำทุเรียนนอกฤดู โดยได้รับความรู้จากสวนนายคำ อำเภอลำสวน จังหวัดชุมพร ประสานอาจารย์บ้าน จากมหาวิทยาลัย เกษตรกรศาสตร์ มาเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่เกษตรกร เกษตรกรในตำบลถ้ำสิงห์จึงนำ เกษตรกรเข้าร่วมเรียนรู้และเริ่มการทำทุเรียนนอกฤดู ที่มีจะทำในแปลงทุเรียนเชิงเดี่ยว และต้องใช้ ปุ๋ยเคมีและสารเคมีค่อนข้างสูง ในระยะแรกเกษตรกรในพื้นที่ผลิตไม่ทันขาย เมื่อผลผลิตที่ได้จึงมี ราคาสูง ทำให้ เกษตรกรรายอื่นๆหันมาทำทุเรียนนอกฤดูเพิ่มมากขึ้น ในช่วงปี พ.ศ. 2535-2537 เกษตรกรมีรายได้จากการผลิตกาแฟ ทุเรียน สามารถสร้างความรู้ร่ำรวยให้กับเกษตรกรอีกครั้งหนึ่ง เกษตรกรส่วนใหญ่เริ่มซื้อรถยนต์ และเครื่องอำนวยความสะดวกในครัวเรือน เนื่องจากเป็นช่วงที่มี ไฟฟ้าเข้ามาเริ่มปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตจากการพึ่งพาตนเองเริ่มลดลงทั้งในภาคครัวเรือนและภาค การเกษตร ตั้งแต่ 2533 หลังจากที่มีการผลิตทุเรียนนอกฤดูได้แพร่หลายในพื้นที่ทำให้ราคาผลผลิต ทุเรียนนอกฤดูใกล้เคียงกับราคาทุเรียนในฤดูกาล เกษตรกรผลิตแล้วไม่คุ้มทุน เมื่อทำทุเรียนนอก ฤดูติดต่อกันหลายปี ทำให้ทุเรียนเป็นโรค และตายเป็นจำนวนมาก เงินทองที่เก็บไว้เริ่มหมดกับการจับจ่ายใช้สอยทั้งภาคครัวเรือนและภาคเกษตร จึงต้องไปกู้เงินจากสถาบันการเงินของรัฐ และ เอกชนรวมทั้งเงินกู้ยืมระบบเพื่อที่จะเอามาลงทุนในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม การถือ ครองที่ดินของเกษตรกรก่อน ปี 2537 เป็นการถือครองที่ดินที่ดินในเขตป่าไม้ มีเอกสารสิทธิ สหก. ของกรมป่าไม้ และใช้ใบ ภบท. 5 ในการเสียภาษี การเปลี่ยนสิทธิผู้ถือครองที่ดิน การขาย ที่ดิน การเปลี่ยนมือ ทำได้อย่างอิสระ เกษตรกรบางรายที่บุกเบิกและถือครองที่ดินตั้งแต่ช่วงแรก บางคนก็ขายที่ดินและออกจากตำบลถ้ำสิงห์ ไปหาบุญกรูพื้นที่ใหม่ เนื่องจากการใช้ชีวิตที่ ระแวดระวัง มีการกู้หนี้ยืมสิน หรือบางคนก็เป็นหนี้พินัน แต่เมื่อสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ชุมพร (ส.ป.ก.ชุมพร) ได้เข้าดำเนินการปฏิรูปที่ดินโดยส่งช่างสำรวจรังวัด เขารังวัดที่ดินแก่เกษตรกรที่ ถือครองที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินป่าเสื่อมภูวนและป่าทำสาร ซึ่งได้ดำเนินการอนุญาตให้เกษตรกรเข้าทำ ประโยชน์ในที่ดิน ตั้งแต่ พ.ศ. 2542 เป็นต้นมา หลังจากที่ได้เอกสารสิทธิ ส.ป.ก.4-01 แล้ว ระยะแรก

มีเกษตรกรบางรายที่ไม่ต้องการเอกสารสิทธิ ส.ป.ก.4-01 เนื่องจากมีความต้องการโฉนดที่ดินเหมือนพื้นที่ใกล้เคียง เช่น บ้านทุ่งหงส์ หมู่ที่ 8 ตำบลทุ่งคา และบ้านห้วยแก้ว หมู่ที่ 5 ตำบลถ้ำสิงห์ และมีความต้องการที่จะขายที่ดินหากได้รับ ส.ป.ก. 4-01 แล้ว เกรงว่าจะไม่สามารถขายที่ดิน เนื่องจากผิดระเบียบของ พรบ.การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม แต่ก็ยังเกษตรกรจำนวนไม่น้อยที่ต้องการทำเกษตรและต้องการให้ที่ดินตกทอดถึงทายาท จึงพอใจในเอกสารสิทธิ ส.ป.ก. 4-01 ที่ได้รับการอนุญาตจาก ส.ป.ก.ชุมพร การทำงานของ ส.ป.ก.ชุมพร ขณะนั้นเป็นการทำงานด้านการจัดที่ดินทำกินเป็นหลัก งานพัฒนาส่วนใหญ่เป็นงานพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน ในส่วนงานพัฒนาอาชีพยังมีน้อย ถึงไม่ได้เข้าไปในพื้นที่มากนัก และเน้นพนักงานจัดที่ดินเป็นหลัก งานพัฒนาอาชีพจึงไม่ได้เข้าไปในพื้นที่ตำบลถ้ำสิงห์ หลังการจัดที่ดินแล้ว เกษตรกรก็ยังประกอบอาชีพทำสวนด้วยการใช้สารเคมีอย่างต่อเนื่อง ทำให้ทุเรียนเริ่มมีความต้านทานต่อสารเคมี ผลผลิตจึงไม่ออกตามที่ต้องการ จำเป็นต้องใช้สารเคมีอย่างเข้มข้นเพิ่มขึ้น ส่งผลทำให้เพิ่มต้นทุนการผลิต เมื่อได้ระยะเวลาเก็บเกี่ยวก็มาประสบกับปัญหาราคาดำเงินที่ได้ไม่มีเพียงพอต่อการนำไปชำระหนี้ เมื่อเป็นเช่นนี้ก็ต้องมีการค้างชำระหนี้เรื่อยมา

ระยะที่ 3 ยุคพัฒนากลุ่มอาชีพเพื่อเพิ่มการใช้ประโยชน์ที่ดิน (พ.ศ. 2544 – ปัจจุบัน)

ในช่วงปี พ.ศ. 2549 เป็นช่วงที่เกษตรกรเริ่มปรับเปลี่ยนหันมาทำเกษตรแบบผสมผสานตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่เริ่มต้นโดยการให้ผู้นำในชุมชนมาเรียนรู้ ใ้การฝึกอบรม ทำความเข้าใจเกี่ยวกับการเกษตรตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมากขึ้น เพื่อขยายผลในพื้นที่ต่างๆ และประกอบกับปัญหาการขาดทุนจากการทำทุเรียนในช่วงที่ราคาทุเรียนตกต่ำ และเป็นช่วงที่เกษตรกรเริ่มได้รับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการผลิตกล้วยหอมปลอดสารพิษส่งต่างประเทศ ที่เริ่มแพร่เข้ามาในพื้นที่ตำบลถ้ำสิงห์ โดยเฉพาะในพื้นที่ หมู่ที่ 3 โดยนายดำรง เสนแก้ว ได้เริ่มรู้จักกับหัวหน้าหน่วยตำบลวิสัยใต้ อำเภอสวี ที่เป็นหน่วยย่อยของกลุ่มเกษตรกรทำสวนทุเรียนทั่ววัดอำเภอละแม ที่ทำการส่งกล้วยหอมทองปลอดสารพิษไปขายที่ประเทศญี่ปุ่น ซึ่งนายดำรง เสนแก้ว มีความสนใจเกี่ยวกับการจัดตั้งกลุ่ม เพื่อแก้ไขปัญหาเงินทุนและสนับสนุนการประกอบอาชีพของเกษตรกรในชุมชน จึงได้ขอสมัครเข้าร่วมเป็นสมาชิกของกลุ่มเกษตรกรทำสวนทุเรียนทั่ววัด ซึ่งในระยะแรกสมัครเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ก่อน เนื่องจากไม่สามารถสมัครเข้าร่วมเป็นสมาชิกของกลุ่มเกษตรกรทำสวนกล้วยหอมทองตำบลทุเรียนทั่ววัด เพราะขณะนั้นกลุ่มกล้วยฯ ไม่มีนโยบายรับสมัครสมาชิกเพิ่ม และนายดำรง เสนแก้ว ก็ไม่มีผลผลิตกล้วยหอมที่จะสามารถส่งกลุ่มได้ หลังจากที่เป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ได้ 2-3 ปี ทางกลุ่มกล้วยฯ เห็นว่ามีความตั้งใจจริงจึงได้รับ เข้าเป็นสมาชิก และให้ทำแปลงสาธิตปลูกกล้วยหอมทองเพื่อทดลองส่งญี่ปุ่น ที่ดำรงได้จัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์สามัคคีธรรมไว้แล้ว เริ่มแรกมีสมาชิก จำนวน 10 คน ที่เป็นญาติพี่น้อง

ของตนเองก่อน จนสามารถรวบรวมสมาชิกได้ประมาณ 60 ราย วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกลุ่มครั้งแรก เพื่อชำระหนี้ในชุมชนที่เกิดจากนโยบายกองทุนหมู่บ้านของรัฐบาลในช่วงนั้น ที่คนในชุมชนสามารถเข้าสู่แหล่งเงินทุนได้อย่างมาก สะดวกรวดเร็ว จนเกษตรกรมีวงเงินกู้เพิ่มสูงทำให้มีหนี้สินเพิ่มสูงขึ้นตาม และหากไม่ชำระหนี้ให้ทันเวลาก็จะทำให้เสียเครดิต จึงคิดตั้งกลุ่มขึ้นเพื่อกู้ยืมเงินเพื่อไปใช้หนี้อื่นๆ และเป็นที่มาของกลุ่มอาชีพที่เข้ามาร่วมกันดำเนินการปลูกกล้วยหอมปลอดสารพิษ การทำแปลงสาธิตในครั้งแรก สมาชิกในกลุ่มจะร่วมกันทำ โดยการนำหน่อกล้วยหอมมาร่วมกันปลูก คนละ 30 หน่อ แล้วลงแรงกัน จะจ้างไถพรวนดินเท่านั้น ในการลงทุนครั้งแรกใช้เงินทุน 90,000 บาท มีการวางระบบการให้น้ำในแปลงเพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำปรากฏว่าได้กำไรจากการกล้วยหอมให้กลุ่มเกษตรกรฯทุ่งควาวัด ประมาณ 10,000 บาท และผลผลิตกล้วยหอมเป็นกล้วยคุณภาพดี น้ำหนักดี ลักษณะผลกล้วยหอมสวย กลุ่มกล้วยฯทุ่งควาวัดจึงให้กลุ่มฯถ้ำสิงห์ ผลิตกล้วยส่งให้กลุ่มกล้วยฯทุ่งควาวัด แต่ให้ส่งในนามของนายดำรง เสนแก้วเพียงรายเดียว การส่งจะให้ส่ง เป็น ดำรง 1,2,3,4... ระยะหลังเกิดปัญหามาก จึงเปิดรับสมาชิกเพิ่ม ทำให้เกษตรกรในกลุ่มฯถ้ำสิงห์สามารถสมัครเป็นสมาชิกกลุ่มกล้วยฯทุ่งควาวัดได้ เกษตรกรในกลุ่มฯถ้ำสิงห์จึงเข้าสมัครเป็นสมาชิกกลุ่มกล้วยฯทุ่งควาวัด ประมาณ 30 ราย ส่งผลให้คนในชุมชนและในตำบลถ้ำสิงห์หันมาปลูกกล้วยหอมเพิ่มมากขึ้นกว่าเดิมมาก ซึ่งในปัจจุบันเกษตรกรส่วนใหญ่นิยมปลูกกล้วยแซมในพืชชนิดต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น ทุเรียน มังคุด ลองกอง และในยางพารา และปาล์มน้ำมันที่อายุไม่เกิน 3 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2552-2553 กลุ่มเกษตรกรทำสวนกล้วยตำบลถ้ำสิงห์ ได้รับการสนับสนุนจากจังหวัดชุมพร ให้ก่อสร้างอาคารรวบรวมและคัดแยกผลผลิต แก่สมาชิกกลุ่มฯถ้ำสิงห์ เพื่อใช้เป็นจุดรับซื้อกล้วยและ ผลผลิตทางการเกษตรในพื้นที่ ที่เกิดจากพบปะเกษตรกรของผู้นำราชการชุมพร (นายการันต์ สุภกิจวิเลขาการ) ซึ่งในวันนั้น นายดำรงฯ และสมาชิกในกลุ่มได้นำเสนอว่าต้องการโรงงานเพื่อรวบรวมและคัดแยกกล้วยในพื้นที่เนื่องจากสมาชิกในกลุ่มต้องเสียค่าใช้จ่ายในการขนส่งกล้วยไปทุ่งควาวัด อำเภอละแม และจากระยะทางไกลกล้วยหอมได้รับความเสียหายในขณะขนส่งด้วย ทำให้เกษตรกรต้องแบกรับภาระค่าใช้จ่ายสูง และหากปริมาณกล้วยน้อยก็ไม่คุ้มค่าการขนส่งทำให้สมาชิกกลุ่มค่อนข้างลำบาก และต้องการสร้างงานในชุมชน จึงขอพัฒนาจังหวัดเพื่อจัดสร้างโรงงาน ทางผู้นำราชการจังหวัดชุมพร ให้กลุ่มเขียนโครงการเพื่อของบประมาณให้ทางจังหวัดพิจารณา และในช่วงเวลาเดียวกันนั้น สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดชุมพร (ส.ป.ก.ชุมพร) ได้รับนโยบายจากสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้คัดเลือกพื้นที่ที่มีศักยภาพที่สามารถขับเคลื่อนให้เป็นนิคมการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน ทาง ส.ป.ก.ชุมพร ได้เคยร่วมทำงานกับกลุ่มฯทุ่งควาวัด เกี่ยวกับเรื่องกล้วยหอมทองปลอดสารพิษ และทราบว่านายดำรงค์ เสนแก้ว เป็นหัวหน้ากลุ่มในพื้นที่ตำบลถ้ำสิงห์ จึงเข้าประสาน

เพื่อจัดตั้งเป็นนิคมการเกษตรกล้วยหอมทองปลอดสารพิษ ซึ่งได้รับความร่วมมือจากกลุ่มกล้วยฯ ถ้ำสิงห์ และได้ช่วยเหลือกลุ่มกล้วยถ้ำสิงห์ ในการเขียนโครงการเพื่อขอของบพัฒนาจังหวัด กลุ่มกล้วยฯ จึงได้รับการสนับสนุนจากจังหวัดและจาก ส.ป.ก. ในการผลิตกล้วยปลอดสารพิษ ซึ่งกลุ่มกล้วยถ้ำสิงห์ฯ ได้เป็นจุดรับซื้อกล้วยหอม กล้วยไข่ กล้วยเล็บมือนาง มังคุด ลองกอง ปัจจุบันมีสมาชิกจำนวน 178 ราย ทำให้เกษตรกรในพื้นที่หันมาใช้ประโยชน์ได้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ซึ่งสมาชิกกลุ่มกล้วยถ้ำสิงห์ ก็กระจายไปทั่วตำบลถ้ำสิงห์ไม่เพียงแต่ในหมู่ที่ 3 เท่านั้น

บ้านถ้ำสิงห์ หมู่ที่ 1 นายนิคม ศิลปสร เกษตรกรในหมู่ที่ 1 ตำบลถ้ำสิงห์ ประธานวิสาหกิจชุมชนกลุ่มกาแฟบ้านถ้ำสิงห์ เห็นความสำคัญของการปลูกพืชแบบผสมผสานและต้องการอนุรักษ์พันธุ์กาแฟโรบัสต้าที่ปลูกที่ตำบลถ้ำสิงห์ ให้มีชื่อเสียงเช่นเดิม และเป็นพืชที่สามารถปลูกผสมผสานกับพืชอื่นรวมกันได้ เพื่อที่จะได้เก็บเกี่ยวผลผลิตต่างเวลากัน ทำให้เกษตรกรมีรายได้หมุนเวียนทั้งปีเพียงพอต่อการใช้จ่ายใช้สอยในภาวะเศรษฐกิจที่ไม่มีความแน่นอน และอีกประการหนึ่งซึ่งถือเป็นข้อดีของการปลูกพืชหลายชนิดคือโรคและแมลงศัตรูพืชจะไม่ระบาดรุนแรงถึงขั้นทำความเสียหายให้กับต้นพืชได้ เพราะความหลากหลายของพืชปลูกทำให้พืชบางชนิดมีความต้านทานกับโรคและแมลงที่ระบาดกับพืชอีกชนิดหนึ่งในแปลงเดียวกัน เช่นการปลูกกาแฟสายพันธุ์โรบัสต้า กล้วยหอมทอง ทูเรียน ลองกอง พืชเหล่านี้สามารถปลูกรวมกันในแปลงเดียวกันของพื้นที่ตำบลถ้ำสิงห์ได้ดีและมีคุณภาพอันเนื่องมาจากดินถ้ำสิงห์มีความอุดมสมบูรณ์ด้วยลักษณะของดินที่เป็นดินเหนียวปนดินร่วนสีแดงเลื้อนคกมีแร่ธาตุอาหารที่เป็นประโยชน์กับพืชมาก จากการที่กาแฟราคาตกต่ำในช่วงต้น ทำให้เกษตรกรในตำบลถ้ำสิงห์ก็ปรับเปลี่ยนการใช้ประโยชน์จากกาแฟเป็นพืชชนิดอื่น บางรายนำกล้วยเข้ามาทดแทน ทำให้ลดการปลูกกาแฟลงมาก และต้องการให้กาแฟถ้ำสิงห์กลับมาสร้างเศรษฐกิจดีให้กับเกษตรกรตำบลถ้ำสิงห์ ด้วยการรวมกลุ่มกันปลูก การดูแลรักษาต้นกาแฟ ผลกาแฟ การเก็บเกี่ยวอย่างถูกวิธี การแปรรูปผลผลิต และการตลาดด้วยตัวเกษตรกรเอง ที่แตกต่างกับอดีตที่เกษตรกรรู้จักแต่การผลิตให้กับพ่อค้า ไม่รู้จักการแปรรูปผลผลิต ไม่รู้จักการขาย ทุกอย่างอยู่ภายใต้ข้อกำหนดของพ่อค้าคนกลางหรือบริษัทผู้รับซื้อผลผลิตเท่านั้น จึงริเริ่มก่อตั้งวิสาหกิจชุมชนกลุ่มกาแฟบ้านถ้ำสิงห์ เมื่อวันที่ 10 มิถุนายน พ.ศ. 2551 ที่ตั้งเลขที่ 18 หมู่ 1 ตำบลถ้ำสิงห์ อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร โดยคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านถ้ำสิงห์ และทำการผลิตกาแฟครบวงจร เริ่มผลิตเมล็ดกาแฟด้วยการปลูก นำผลผลิตที่ได้มาสี และคั่วบดให้เป็นกาแฟสำเร็จรูป และจัดจำหน่ายในรูปแบบ กาแฟถ้ำสิงห์ 3 in 1 กาแฟถ้ำสิงห์ 4 in 1 ที่มีผสมดอกคำฝอยเป็นส่วนผสมที่ช่วยลดน้ำตาลในเลือดและลดไขมันในเลือด และผลิตเมล็ดกาแฟสดทั้งกาแฟแก้ว – บด ทั้งนี้ และมีร้านกาแฟสด ร้านของฝากของวิสาหกิจชุมชน การดำเนินกิจกรรมดังกล่าวทำให้พื้นที่การเพาะปลูกกาแฟของตำบลถ้ำสิงห์ไม่สูญหายไป

และปัจจุบันมีเกษตรกรมาสมัครเป็นสมาชิกกลุ่มเพิ่มขึ้นจำนวน 250 คน พื้นที่ปลูกกาแฟจำนวน 1,500 ไร่ และอาจมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ

ในช่วงประมาณปี พ.ศ. 2548-2549 ยางพาราและปาล์มน้ำมันเริ่มเป็นพืชที่ได้รับความนิยมในการทำการเกษตรในพื้นที่เนื่องจากราคาผลผลิตดีและใช้แรงงานในการผลิตน้อยการผลิตที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อนเหมือนทุเรียน ลองกอง และไม้ผลอื่นๆ ประกอบกับวิถีชีวิตของเกษตรกรในพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรสูงอายุ บุตรหลานไม่อยู่ในชุมชน ทำให้ขาดแคลนแรงงานภาคเกษตรกร เกษตรกรส่วนใหญ่มีการจ้างแรงงานอาจเป็นการจ้างประจำทั้งปี หรือเกษตรกรบางรายก็จ้างแรงงานเป็นช่วงๆ จ้างในกิจกรรมที่ตนเองไม่สามารถทำได้ และในบางครั้งก็เป็นกิจกรรมที่ค่อนข้างอันตราย เช่น การโยงทุเรียน การทำแขนงทุเรียน การฉีดสารทุเรียน ที่มักจะจ้างแรงงานในชุมชนหรือไม่ก็จ้างแรงงานต่างด้าว เช่น แรงงานพม่า เพราะค่าแรงค่อนข้างถูกกว่าแรงงานคนไทย แม้ว่าความละเอียดจะสู้แรงไทยไม่ได้ แต่ก็ทำได้รวดเร็ว ทำได้ตามใจผู้จ้าง จากการขาดแคลนแรงงาน ทำให้เกษตรกรบางรายปรับเปลี่ยนการปลูกพืชจากไม้ผล หันมาปลูกปาล์มน้ำมันและยางพาราเพิ่มมากขึ้น ปัจจุบันยางพาราที่ปลูกสามารถให้ผลผลิตได้บ้างแล้ว และอาจเป็นเพราะการขาดแคลนน้ำที่ส่งผลให้มีการปลูกยางพาราและปาล์มน้ำมันเพิ่มขึ้นในพื้นที่ด้วย 1-3 ปีแรกสวนยางพาราและสวนปาล์มน้ำมันจะแซมด้วยกล้วย เพื่อสร้างรายได้ เมื่อยางพาราหรือปาล์มน้ำมันโตก็จะทำลายกล้วยทิ้งไป ยางพาราจะเข้ามาครั้งแรกในหมู่ที่ 3 บ้านควนจำปา แต่ปัจจุบันจะมีกระจายไปทางหมู่ 2 บ้านบ้านเขายาว และ หมู่ที่ 4 บ้านถ้ำเพิง ส่วนหมู่ที่ 1 บ้านถ้ำสิงห์และ หมู่ที่ 6 บ้านหนองตำเสา จะมีเพียงเล็กน้อย ส่วนใหญ่จะปลูกทุเรียนและส่วนใหญ่จะมีการทำทุเรียนนอกฤดูกาล เมื่อกกล่าวถึงพืชชนิดอื่นที่ปลูกในเขตปฏิรูปที่ดิน จะมีปะปาย เช่น สวนสละ ที่มีเพียงเล็กน้อย ปัญหาหลักคือ ต้องให้การดูแลเป็นพิเศษและต้องใช้แรงงานมาก จึงไม่เป็นที่นิยมมากเท่าที่ควร เมื่อกกล่าวถึง การเลี้ยงสัตว์ในพื้นที่ค่อนข้างมีน้อย จะมีบ้างก็เลี้ยงไก่ เป็ดเพื่อบริโภคในครัวเรือน มีการเลี้ยงปลาบ้างเล็กน้อยและเลี้ยงในบ่อซีเมนต์ข้างบ้าน เนื่องจากตำบลถ้ำสิงห์ไม่ค่อยมีการขุดสระน้ำ เพราะการถือครองที่ดินไม่มากและมีชั้นหินใต้ดิน ทำให้ตำบลถ้ำสิงห์ขาดแคลนแหล่งน้ำในการทำการเกษตร ปัจจุบันเกษตรกรจะนิยมเจาะบ่อบาดาลในแปลงเกษตรกรรมของเกษตรกรเองเพื่อใช้น้ำ หากน้ำไม่เพียงพอก็จะมีการซื้อน้ำมาใช้ในการแปลงเกษตรกรรม (นายดำรง เสนแก้ว, 7 กันยายน 2555)

สภาพทั่วไปของตำบลถ้ำสิงห์ อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร

ตำบลถ้ำสิงห์ มีขนาดของพื้นที่ตำบลประมาณ 22,437 ไร่ หรือ 35.8992 ตารางกิโลเมตร (องค์การบริหารส่วนตำบลถ้ำสิงห์, 2551) พื้นที่ตำบลส่วนหนึ่งเป็นพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดิน ประมาณ 10,744 ไร่ (ศูนย์สารสนเทศ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม, 2551)

ประกอบด้วย หมู่ที่ 1 2 3 4 และ 6 ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่ในตำบลประกอบอาชีพทางการเกษตร ดังนั้นพื้นที่ตำบลบางส่วนจึงใช้เป็นพื้นที่การเกษตรประมาณ 13,436 ไร่ พื้นที่ส่วนใหญ่ของตำบล มีลักษณะเป็นที่สูง และเป็นภูเขา สภาพของดินเป็นดินเหนียวสีแดงเหมาะแก่การประกอบอาชีพทางการเกษตรสภาพและลักษณะดิน ตำบลถ้ำสิงห์ในเขตปฏิรูปที่ดินจะมีลักษณะเนื้อดินบนเป็นดินร่วน ดินร่วนปนดินเหนียว หรือเป็นดินร่วนปนทราย ส่วนดินล่างเป็นดินเหนียว สีดินเป็นสีน้ำตาล สีเหลือง หรือสีแดง พบบริเวณที่ดอนมีความลาดชัน 2-5 % ซึ่งมีลักษณะเป็นลูกคลื่นจนถึงพื้นที่เนินเขาเป็นดินลึก มีการระบายน้ำดี มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลางถึงค่อนข้างต่ำ บริเวณดังกล่าวใช้ปลูกยางพารา ไม้ผลต่าง ๆ และพืชไร่บางชนิด ไม้ยืนต้น และพืชผัก และบางแห่งยังคงสภาพป่าธรรมชาติ และลักษณะดินประกอบด้วยพื้นที่ภูเขา ซึ่งมีความลาดชันมากกว่า 35 % ดินที่พบในบริเวณดังกล่าวมีทั้งดินลึกและดินตื้น ลักษณะของเนื้อดินและความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติแตกต่างกันไปแล้วแต่ชนิดของหินต้นกำเนิดในบริเวณนั้น มักมีเศษหิน ก้อนหิน หรือหินพื้นโผล่ กระจายอยู่ทั่วไป ส่วนใหญ่ยังปกคลุมด้วยป่าไม้ประเภทต่าง ๆ กลุ่มชุดดินนี้ไม่ควรนำมาใช้ประโยชน์ทางการเกษตร

ตำบลถ้ำสิงห์ ตั้งอยู่ทางตอนใต้ของอำเภอเมืองชุมพร ห่างจากอำเภอเมืองชุมพร ประมาณ 24 กิโลเมตร โดยมีอาณาเขตติดต่อกับตำบลต่างๆ ในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร ดังนี้

ทิศเหนือ	มีอาณาเขตติดต่อกับ ตำบลบ้านนา ตำบลขุนกระโทก อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร
ทิศตะวันตก	มีอาณาเขตติดต่อกับ ตำบลวิสัยเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร
ทิศตะวันออก	มีอาณาเขตติดต่อกับ ตำบลทุ่งคา อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร
ทิศใต้	มีอาณาเขตติดต่อกับ ตำบลวิสัยเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร

จำนวนประชากรของตำบลถ้ำสิงห์ จากข้อมูลประชากรจากสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง ณ เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2553 แยกเป็นชาย 1,539 คน หญิง 1,563 คน เป็นคนไทยเชื้อสายไทย ร้อยละ 90 และเป็นคนไทยเชื้อสายจีน ร้อยละ 10 และเป็นคนที่อพยพมาจากภาคกลาง จากจังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี ราชบุรี และทางภาคใต้ของประเทศไทย จากอำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดนครศรีธรรมราช

การปกครองของตำบลถ้ำสิงห์ แบ่งการปกครองเป็น 6 หมู่บ้าน ดังนี้ หมู่ที่ 1 บ้านถ้ำสิงห์ นายประจักษ์ มีมานะ หมู่ที่ 2 บ้านเขายาว นายประสิทธิ์ ชูปลอด หมู่ที่ 3 บ้านควนจำปา นายวันดี วิสัยรัตน์ ตำแหน่งกำนันตำบลถ้ำสิงห์ หมู่ที่ 4 บ้านถ้ำเพิง นายสมนึก ประสารวุฒิ หมู่ที่ 5 บ้านห้วยแก้ว นายคัทเซ พูลสวน และบ้านหนองคำเสา หมู่ที่ 6 นายเล็ก หลวงงาม

สภาพทางสังคมของตำบลถ้ำสิงห์ อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร

เนื่องจากตำบลถ้ำสิงห์ เป็นชุมชนที่มีอายุประมาณ 55 ปี และเป็นชุมชนใหม่ที่เกิดจากการอพยพเข้ามาเพื่อจับจองพื้นที่ทำการเกษตรหลังจากการสัมปทานป่า ผู้คนในชุมชนจึงมีความสัมพันธ์แบบเครือญาติและแบบเพื่อนพ้อง ปัจจุบันการตั้งบ้านเรือนของเกษตรกรจะตั้งตามแปลงเกษตรกรรม และเรียงรายเป็นแนวยาวตามความยาวของถนนภายในชุมชน มีชุมชนที่เป็นแหล่งรวบรวมร้านค้า โรงเรียน และตลาดนัด ในบริเวณ สี่แยกบ้านถ้ำสิงห์ ใกล้กับวัดถ้ำสิงห์ มีร้านค้า ร้านอาหาร และร้านสะดวกซื้อ โดยแต่ละหมู่บ้านก็จะมีจุดรวมแหล่งร้านค้าในแต่ละชุมชน การตั้งบ้านเรือนก็มีความคล้ายคลึงกันทั้งตำบล ลักษณะบ้านเรือนเป็นบ้านสองชั้นที่ทำด้วยปูนหรือมีบางหลังที่เป็นบ้านปูนผสมไม้ และลักษณะบ้านที่สร้างขึ้นใหม่จะมีลักษณะเป็นบ้านปูนที่ต้องพึ่งพาปัจจัยภายนอก มีรั้วรอบขอบชิด ลักษณะบ้านเรือนยกพื้น มีใต้ถุน แทบจะไม่มีให้เห็น ลักษณะบ้านเรือนก็สามารถบอกถึงวิถีชีวิตที่ต้องพึ่งพาปัจจัยภายนอก การพึ่งพาเครื่องอำนวยความสะดวกที่มีครบครันในครัวเรือน มีรถยนต์เป็นส่วนใหญ่ ประชาชนในตำบลส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ โดยมีวัดและสำนักสงฆ์เป็นสถานที่สำหรับประกอบกิจกรรมงานประเพณีและพิธีกรรมทางศาสนา จำนวน 3 วัด ได้แก่ วัดถ้ำสิงห์ ตั้งอยู่ หมู่ที่ 1 บ้านถ้ำสิงห์ 2. วัดห้วยแก้ว ตั้งอยู่ หมู่ที่ 5 บ้านห้วยแก้ว 4. สำนักสงฆ์ถ้ำเพิง ตั้งอยู่ หมู่ที่ 4 บ้านถ้ำเพิง ตำบลถ้ำสิงห์ ส่วนประชากรที่นับถือศาสนาคริสต์ ก็จะ去做พิธีทางศาสนาที่โบสถ์สำหรับประกอบพิธีกรรมทางศาสนา คือ วัดนักบุญยอแซฟ ตั้งอยู่ หมู่ที่ 1 บ้านถ้ำสิงห์ ตำบลถ้ำสิงห์ มีประเพณีวัฒนธรรมบางอย่างที่คล้ายคลึงกัน เนื่องจากอพยพมาจากพื้นที่ใกล้เคียงกันมีเพียงส่วนน้อยที่แตกต่างไปบ้างตามภูมิลำเนาเดิมของประชาชนในพื้นที่ ประเพณีและวัฒนธรรมในชุมชน เช่น งานขึ้นปีใหม่ วันสงกรานต์ วันสารทเดือนสิบ การออกพรรษา ทอดกฐินและงานแข่งเรือพาย คนในพื้นที่จะให้ความสำคัญกับการทำบุญทอดกฐิน โดยที่กฐินของคนถ้ำสิงห์ส่วนมากจะเป็นกฐินจองจากคนในตำบลถ้ำสิงห์เอง โดยที่คนในพื้นที่จะร่วมทำกันร่วมกันแต่มีคนจากที่อื่นน้อยมากที่เข้ามาทอดกฐินที่วัดถ้ำสิงห์ การทอดกฐินในแต่ละปีแรงงานพม่าที่มาทำงานในตำบลถ้ำสิงห์หรือพื้นที่ใกล้เคียงจะมีการร่วมกันทอดกฐิน โดยจะทำพุ่มกฐินและวางที่บริเวณหน้าวัดถ้ำสิงห์มีการกล่าวเป็นบอกกล่าวเป็นภาษาพม่าเพื่อเรียวยไรเงินติดพุ่มกฐิน ปีๆหนึ่งได้หลายหมื่นบาทมองแล้วน่าภูมิใจ และคนถ้ำสิงห์ยังให้ความสำคัญกับการแข่งเรือที่มีการแข่งขันในวันออกพรรษาซึ่งเดิมมีการแข่งเรือกันบริเวณแม่น้ำหน้า อ.บ.ต. ถ้ำสิงห์ แต่ระยะหลังไม่ค่อยมีน้ำทำให้ต้องหยุดแข่งขันไป ในช่วงเดือนก่อนออกพรรษา จะต้องไปซ่อมพายเรือแข่งกันซึ่ง อบต.ก็มีเรือยาวที่ใช้แข่งขันทีมพายเรือของถ้ำสิงห์ที่เคยได้รางวัลเหมือนกันแม้จะเป็นคนบก (นางสาวสำเภา เรืองราช, 11 กันยายน 2555)

การศึกษาในพื้นที่มีสถานศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชน ภายในตำบล จำนวน 2 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนชุมชนบ้านถ้ำสิงห์ หมู่ที่ 1 ตำบลถ้ำสิงห์ อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร ระดับการศึกษา ตั้งแต่ระดับประถมศึกษา ถึง ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และโรงเรียนบ้านควนจำปา หมู่ที่ 3 ตำบลถ้ำสิงห์ อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร ระดับการศึกษา ระดับประถมศึกษา ศูนย์พัฒนาเล็ก ตำบลถ้ำสิงห์ 1 ซึ่งทั้งสองโรงเรียนขาดบุคลากร (ครู) ครูจ้างเป็นอย่างมาก เนื่องจากครูของโรงเรียนได้เกษียณอายุ โอนย้าย หมดสัญญาจ้างไปจำนวนหนึ่ง แล้วมิได้มีการคัดเลือกบุคคลมาทดแทน หรือจ้างครูเพิ่มมาสอนแทน ทำให้นักเรียนบางระดับชั้น ต้องเรียนรวมกัน จากปัญหาดังกล่าวทำให้ จำนวนนักเรียนทั้งสองแห่งลดลง เนื่องจากผู้ปกครองจะส่งบุตร หลาน เข้าไปศึกษาภายในตัวเมืองชุมพร เนื่องจากกระยะทางที่ไม่ไกลและธุรกิจรถรับส่งนักเรียน ทำให้มีความสะดวกในการมากขึ้น ทั้งเกษตรกรในพื้นที่ที่มีความเชื่อมั่นในการเรียน การสอน มากกว่าโรงเรียนในพื้นที่ โรงเรียนที่ได้รับความนิยมระดับประถมศึกษา คือ โรงเรียนนิรมลชุมพร ซึ่งเป็นโรงเรียนเอกชนของบาทหลวงศาสนาคริสต์ หากเป็นระดับมัธยมศึกษาที่จะส่งบุตรหลานให้เข้ามาเรียนโรงเรียนศรีรักษ์ และโรงเรียนสะอาดเผด็จวิทยา ในตัวเมืองชุมพร หากเป็นระดับมหาวิทยาลัยก็จะไปเรียนต่อที่กรุงเทพเป็นส่วนใหญ่

การสาธารณสุขในพื้นที่ ภายในตำบลถ้ำสิงห์ มีสถานอนามัยประจำตำบลที่ให้บริการอนามัยขั้นพื้นฐานแก่ประชาชน จำนวน 1 แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพชุมชนตำบลถ้ำสิงห์ตั้งอยู่บริเวณ หมู่ที่ 1 ตำบลถ้ำสิงห์ อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร มีเจ้าหน้าที่ประจำ จำนวน 3 คน เพื่อให้บริการอนามัยขั้นพื้นฐานแก่ประชาชนในเขตตำบลถ้ำสิงห์ ทั้งตำบล รวมจำนวน 6 หมู่บ้าน สามารถให้การปฐมพยาบาล และการตรวจรักษาที่ไม่ซับซ้อน ถ้าหากเกินความสามารถของสถานอนามัย ก็จะส่งไปยังโรงพยาบาลชุมพร ในตำบลมีอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ซึ่งคัดเลือกจากประชาชนในหมู่บ้านเข้ารับการอบรมด้านสาธารณสุขมูลฐานเพื่อนำไปเผยแพร่ความรู้และข่าวสารให้กับประชาชนในหมู่บ้าน อัตราการใช้ส้วมราดน้ำ ร้อยละ 100 %

การรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของคนในชุมชน อยู่ในเขตความรับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธร ตำบลวิสัยเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร ซึ่งในตำบลถ้ำสิงห์นั้น มีป้อมสายตรวจประจำตำบลถ้ำสิงห์ 1 ป้อม อยู่บริเวณ หมู่ที่ 1 บ้านถ้ำสิงห์ ตำบลถ้ำสิงห์ อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร

การคมนาคมและการสื่อสาร

การคมนาคมและการสื่อสารในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลถ้ำสิงห์ มีเส้นทางคมนาคมที่สำคัญ โดยถนนลาดยางถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก ถนนหินคลุก และถนนดินลูกรัง ซึ่งถนนเชื่อมต่อระหว่าง อบต.ขุนกระโทก อบต.ทุ่งคา อบต.วิสัยเหนือ และอบต.บ้านนา ส่วนมากเป็น

ถนนดินหินคลุก การเดินทางโดยสารรถโดยสารจะให้บริการรถโดยสารกับผู้สัญจรไปมาระหว่างเขตองค์การบริหารส่วนตำบลถ้ำสิงห์ ให้บริการผู้โดยสาร โดยเริ่มต้นจากเขตเทศบาลเมืองชุมพร (บริเวณหลังตลาดชุมพร) ถึงบ้านเขายาว ตำบลวิสัยเหนือ และบ้านถ้ำสิงห์ ถึง เทศบาลเมืองชุมพร โดยรถจะออกเป็นเวลา การโทรคมนาคม / การสื่อสารสื่อสารต่าง ๆ ในเขตตำบลถ้ำสิงห์ ประกอบด้วย ศูนย์ไปรษณีย์ประจำตำบล จำนวน 1 แห่ง โทรศัพท์สาธารณะ จำนวน 5 ตู้ โทรศัพท์บ้าน จำนวน 115 เครื่อง หอกระจายข่าว / เสียงตามสาย จำนวน 6 จุด กระจายตามหมู่บ้าน สถานีวิทยุชุมชนคนถ้ำสิงห์ จำนวน 1 สถานี ตั้งอยู่ที่บ้านถ้ำสิงห์ หมู่ที่ 1

ด้านแหล่งน้ำที่ใช้ในการอุปโภคและบริโภค

ตำบลถ้ำสิงห์ มีประปาประจำหมู่บ้านภายในตำบลถ้ำสิงห์ มีจำนวนทั้งหมด 6 แห่ง ได้แก่ ประปาประจำหมู่บ้าน บ้านถ้ำสิงห์ หมู่ที่ 1 บ้านเขายาว หมู่ที่ 2 บ้านควนจำปา หมู่ที่ 3 บ้านถ้ำเพิง หมู่ที่ 4 บ้านห้วยแก้ว หมู่ที่ 5 บ้านหนองดำเสา หมู่ที่ 6 แหล่งน้ำธรรมชาติในพื้นที่ตำบลถ้ำสิงห์ มี 5 สาย ลำน้ำ และลำห้วย มีอยู่ในบริเวณ หมู่ที่ 3 บ้านควนจำปา จำนวน 1 สาย และ หมู่ที่ 5 บ้านห้วยแก้ว จำนวน 4 สาย บึง สระหนอง จำนวน 7 แห่ง ในด้านแหล่งน้ำที่สร้างขึ้นเพื่อเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนภายในตำบล เกี่ยวกับน้ำใช้ของหน่วยงานราชการต่างๆ ซึ่งได้เห็นความสำคัญของแหล่งน้ำ จึงได้ส่งเสริมให้มีการก่อสร้างบ่อน้ำตื้น บ่อโยก และแท้งก์น้ำ ฝ่าย 4 แห่ง บ่อน้ำตื้น 112 แห่ง บ่อบาดาล 13 แห่งและสระน้ำ 7 แห่ง ส่วนในแปลงเกษตรกรรมของเกษตรกรหากไม่มีสระน้ำในแปลงเกษตรกรก็จะเตรียมถังเก็บกักน้ำ บ่อซีเมนต์ โองน้ำขนาดใหญ่ อุปกรณ์ในการเก็บน้ำชนิดต่างๆ ปัจจุบันเกษตรกรส่วนใหญ่ขุดบ่อบาดาลในแปลงเกษตรกรรมของตนเองเพื่อเป็นใช้ในการเกษตร

สภาพทางเศรษฐกิจของตำบลถ้ำสิงห์ อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร

จากสภาพทางภูมิศาสตร์และภูมิอากาศที่มีความเหมาะสม ทำให้ประชากรในพื้นที่ตำบลถ้ำสิงห์ ประกอบอาชีพเกษตรกรรม เน้นการปลูกพืชยืนต้น เช่น กาแฟ ทุเรียน มังคุด ลองกอง และกล้วยหอมทอง กล้วยไข่ หนาม มะพร้าว และไม้ผลอื่นๆหลากหลาย ในรูปแบบผสมผสานเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งระยะหลังเริ่มมีการปลูกปาล์มน้ำมันและยางพาราเพิ่มขึ้นในพื้นที่ ที่ส่งผลมาจากการผลิตทุเรียนที่ต้องใช้แรงงาน และเงินลงทุนเป็นจำนวนมาก และขาดแรงงานในการผลิต เกษตรกร ที่มีอายุมากไม่มีเรี่ยวแรงในการทำงาน และบุตรหลานที่สืบทอดทางการเกษตรไม่ประสงค์ที่จะทำการเกษตร ต่อจากบรรพบุรุษ และราคาของยางพาราที่เป็นแรงจูงใจในการเปลี่ยนแปลงการผลิต ตลอดจนการผลิตที่ไม่ยุ่งยากเมื่อเปรียบเทียบกับการผลิตทุเรียน ลองกอง ที่ต้องใส่ใจดูแลรักษามากเมื่อก้าวถึงขนาดการถือครองที่ดินในเขตปฏิรูปของเกษตรกรในตำบลเฉลี่ยประมาณ 12.49 ไร่ การเพาะปลูกในตำบลถ้ำสิงห์ มีพื้นที่ปลูกทุเรียนมากที่สุด จำนวน 2,870 ไร่ รองลงมาคือ ปาล์มน้ำมัน จำนวน 1,548 ไร่

ลองกอง จำนวน 1,355 ไร่ กล้วยหอมทอง จำนวน 1,191 ไร่ มะพร้าว จำนวน 961 ไร่ ยางพารา จำนวน 551 ไร่

รายได้ของเกษตรกรในพื้นที่เป้าหมายประชากรในตำบลส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการเกษตร รายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนจึงมาจากการประกอบอาชีพทางการเกษตรเป็นหลัก และมีประชากรบางส่วนประกอบอาชีพรับจ้าง ทั้งในและนอกภาคการเกษตร ซึ่งรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนต่อปี คิดเป็น 62,723.90 บาท (สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ เมืองชุมพร, 2552)

จุดรับซื้อแหล่งรับซื้อสินค้าทางการเกษตรของเกษตรกร

1. ทูเรียน ลองกอง มังคุด พ่อค้าคนกลางมารับถึงสวนเกษตรกร
2. ปาล์มน้ำมัน ส่งที่บริษัท วิจิตรภัณฑ์ปาล์มออย จำกัด ตำบลทุ่งคา อำเภอสวี จังหวัดชุมพร ลานเท หมู่ที่ 6 ตำบลลำสิงห์ อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร
3. กล้วยหอมทอง โรงเรือนรับซื้อกล้วยหอมทอง หมู่ที่ 2 ตำบลวิสัยใต้ อำเภอสวี จังหวัดชุมพร พ่อค้าคนกลางในแปลงเกษตรกร
4. ยางพารา หมาก มะพร้าว เกษตรกรจะนำไปขายที่ ร้านพูนทรัพย์ อำเภอเมืองชุมพร ร้านเขากระรองการยาง ตำบลวังใหม่ อำเภอเมืองชุมพร

ภาคผนวก ง

ภาพประกอบการทำวิจัย

ภาพการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายของตำบลถ้ำสิงห์ อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร

ภาพที่ 1

สัมภาษณ์นายสุรินทร์ อินทรวัฒนา

ปราชญ์ชาวบ้าน

ภาพที่ 2

สัมภาษณ์นายไพฑูรย์ คุประเสริฐ

ปราชญ์ชาวบ้าน

ภาพที่ 3

สัมภาษณ์นายวิรัช กำเนิดโทน

ปราชญ์ชาวบ้าน

ภาพที่ 4

สัมภาษณ์นายณรินทร์ เกตุพิมล

ปราชญ์ชาวบ้าน

ภาพที่ 5

สัมภาษณ์นายสำเนา คล้ายประเสริฐ

ปราชญ์ชาวบ้าน

ภาพที่ 6

สัมภาษณ์นายเยาว์ เชิดชู

นายก อบต.ถ้ำสิงห์

ภาพที่ 7

สัมภาษณ์นายวันดี วิสัยรัตน์

กำนันตำบลถ้ำสิงห์

ภาพที่ 8

สัมภาษณ์นายประจักษ์ มีมานะ

ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 1 ตำบลถ้ำสิงห์

ภาพที่ 9

สัมภาษณ์นายประชีพ ชูปลอด

ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 2 ตำบลถ้ำสิงห์

ภาพที่ 10

สัมภาษณ์นายสมศักดิ์ ชัยสังข์

ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 4 ตำบลถ้ำสิงห์

ภาพที่ 11

สัมภาษณ์นายเล็ก หลวงงาม

ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 6 ตำบลถ้ำสิงห์

ภาพที่ 12

สัมภาษณ์นายดำรง เสนแก้ว

ประธานกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกกล้วย

หอมทองถ้ำสิงห์

ภาพที่ 13

สัมภาษณ์นายนิคม ศิลปสร

ประธานวิสาหกิจชุมชนกาแฟถ้ำสิงห์

ภาพที่ 14

สัมภาษณ์นางเพียงฤดี สุขแก้ว

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

สำนักงานเกษตรจังหวัดชุมพร

ภาพที่ 15

สัมภาษณ์นายสมชาติ เนื้อแก้ว

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองชุมพร

สภาพพื้นที่ตำบลลำสิงห์ อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร

